

METODIKA POSKYTOVÁNÍ ÚKONŮ CHPS

Pomoc při zvládnutí úkonů péče o vlastní osobu

- ***Pomoc a podpora při podávání jídla a pití*** - Otevření jídlonosiče, předání jídla na talíř, nakrájení stravy na sousta, případné namletí, ohřátí stravy na sporáku nebo v mikrovlnné troubě. Dochucení podle přání klienta a podání jídla na stůl. Nalítí nápoje do hrnečku, nebo sklenice.
- ***Pomoc při oblékání a svlékání, včetně speciálních pomůcek*** - Nachystání oblečení, oblékání a svlékání oděvu, přidržení oděvu při oblékání, zapínání a rozepínání knoflíků, háčků a zipů, obouvání a zavazování obuvi, nasazování a upínání protéz, kýlních pásů.
- ***Pomoc při prostorové orientaci, samostatném pohybu ve vnitřním prostoru***
-Doprovod klienta po bytě nebo domě formou přímého doprovodu (klient se pracovníka drží, přitom případně používá zdravotní pomůcky, jako např. berle, chodítko, hůl apod.) nebo nepřímého doprovodu (pracovník pokyny směřuje klienta, otevírá a zavírá dveře).
- ***Pomoc při přesunu na lůžko nebo vozík***
 - a) U částečně mobilního klienta – pomoc při zvedání, přistavení vozíku, přidržení při přesezení na vozík.
 - b) U plně imobilního klienta – úkon je poskytován, pouze pokud má klient domácnost vybavenou zvedákem, případně za pomoci druhé osoby (rodinného příslušníka nebo druhého pracovníka).

Postel klienta by měla být dostatečně vysoká nebo polohovací, vybavená hrazdičkou, přístupná ze tří stran. Nejsou-li pro poskytnutí tohoto úkonu vytvořeny vhodné podmínky, pracovníce jej může odmítnout.

Pomoc při osobní hygieně nebo poskytnutí podmínek pro hygienu

- **Pomoc při úkonech osobní hygieny** - Koupel/sprchování v domácnosti/-t úkon lze zajistit pouze tam, kde koupelna umožňuje svým dispozičním řešením provádění koupele nebo sprchování klienta za pomoci druhé osoby (osob) tak, aby byla zajištěna bezpečnost klienta i pracovníka. U imobilních osob musí být koupelna vybavena zvedákem. U částečně mobilních musí být přítomna další osoba (rodinný příslušník, druhá pečovatelka). Jsou použity klientovy vlastní hygienické potřeby, žínka, ručníky, hřebeny a nůžky na nehty. Před provedením hygienického úkonu se pracovnice s klientem, nebo rodinným příslušníkem domluví, zda a v jakém rozsahu má uklidit koupelnu. Úkon zahrnuje: napuštění vany, podporu klientovi při vstupu a výstupu do/z vany či sprchového koutu, pomoc při opláchnutí a osušení klienta, vypuštění vany. Součástí úkonu je i péče o pokožku po koupeli.
- **Pomoc při základní péči o vlasy a nehty** - Základní péče o vlasy zahrnuje umytí, vysušení a učešání vlasů za použití hřebenu a fénu klienta. Pracovnice může odmítnout použít klientův fén, pokud je poškozený a byl by tak ohrožen její život nebo zdraví. Základní péče o nehty na ruce zahrnuje ostříhání a zapilování nehtů nástroji klienta. Nástroje musí zaručovat kvalitní a bezpečné provedení úkonu. Úkon může být odmítnut, pokud je třeba odborný zásah (školené pedikérky nebo lékaře).
- **Pomoc při použití WC** - Pomoc při stažení kalhot a prádla, odstranění pleny nebo plenkových kalhot, přidržení klienta při sedání na mísu, otření po vykonané potřebě, pomoc při vstávání, vložení pleny nebo nasazení plenkových kalhotek, oblečení prádla a kalhot. U použití hygienického křesla vynesení, umytí a dezinfekce nádoby. Úkon provádí pracovnice v ochranných rukavicích.

Poskytnutí stravy nebo pomoc při zajištění stravy

- **Zajištění stravy odpovídající věku, zásadám racionální výživy a potřebám dietního stravování** - Strava zahrnuje polévku, hlavní jídlo, případně salát, kompot, apod. Jednotlivé porce se distribuují v termonádobách. Pronájem termonádoby je poskytován uživatelům zdarma. Strava je odebírána z Domova pokojného stáří Libošovice, CHPS pak zajišťuje její distribuci uživatelům.
- **Dovoz, nebo donáška jídla** - je účtována v jednotné sazbě 20 Kč /za úkon/. V případě manželského páru je účtován dovoz každý zvlášť. V položce je zahrnut nejen dovoz samotný, ale i manipulace s jídlonosiči (otevření termonádoby, vyjmutí nádob, otevření jednotlivých nádob, vložení zpět do termonádoby, zakrytí víčka, vložení do drátěného držáku), umístění jídlonosiče do manipulačního koše, donáška uživateli do domácnosti, odnos prázdných jídlonosičů.
- **Pomoc při přípravě jídla a pití** - Uživatel si připravuje jídlo a pití sám ve vlastní domácnosti z vlastních surovin. Pracovnice asistuje a vypomáhá při činnostech, které uživatel sám nezvládá.

- **Příprava a podání jídla a pití** - Pracovnice sama chystá (vaří) jídlo z uživatelových surovin v jeho domácnosti za použití jeho nádobí a zařízení. Servíruje jídlo uživateli, případně jej krmí.

Pomoc při zajištění chodu domácnosti

- **Běžný úklid a údržba domácnosti** - Služba provádí úklid prostoru v bytě, který je nezbytný pro jeho pobyt a pohyb a zahrnuje tyto dílčí úkony – vysávání, zametání, vytírání na mokro, utírání prachu, vysávání čalouněného nábytku, vyklepání předložek, ometení pavučin, úklid prádla do skříně, umytí, utření a úklid nádobí, otření pracovní desky a dveří kuchyňské linky, umytí dřezu, úklid nakoupených potravin, vynesení odpadků, umytí WC, umyvadla, vany, sprchového koutu, otření obkladů v okolí umyvadel a sporáku, zalévání květin.
- **Pomoc při zajištění velkého úklidu domácnosti, například sezónního úklidu, úklidu po malování**

CHPS provádí pouze **p o m o c při zajištění velkého úklidu domácnosti**, sezónního úklidu, úklidu po malování. tj. úkony běžného úklidu rozšířené o mytí a leštění nábytku a dveří, , otření prachu na skříních, umytí osvětlovacích těles, omytí obkladů v kuchyni a na sociálních zařízeních, sundávání a věšení záclon a závěsů, mytí oken. **V případě úklidu po stavebních pracích jsou uživateli předány kontakty na komerční úklidové služby.**

Donáška vody - Tento úkon je poskytován pouze v případě náhradního zásobování vodou z důvodu havárie dodávky vody. Používají se výhradně čisté nádoby o takovém obsahu, aby zátěž nepřekročila 15 kg (s dostupností zdroje do 200 m) a 10 kg, pokud je zdroj ve větší vzdálenosti, maximálně však 500 m. Uživateli je doneseno jen nezbytné množství vody pro pokrytí potřeb vaření, opláchnutí nádobí, základní hygieny a splachování WC.

Topení v kamnech včetně donášky a přípravy topiva, údržba topných zařízení-Úkon zahrnuje donášku uhlí a dříví do bytu uživatele, nikoli skládání uhlí a sekání dříví. Před topením v kamnech musí být pracovnice důkladně seznámena s jejich obsluhou. Údržbou topných zařízení je myšleno základní očištění povrchu, vymetení a vynesení popela. Nádoba na popel musí být kovová a dostatečně velká. Úklid okolo kamen je účtován jako „běžný úklid“.

Běžné nákupy a pochůzky

Způsob zajišťování nákupů a pochůzek je stanoven v osobním plánu klienta:

- Nákupy a pochůzky zajišťuje pracovník CHPS
- Nákupy a pochůzky si zajišťuje klient za doprovodu pracovníka CHPS (doprovod)
- Kombinace obou způsobů podle přání klienta

Soupis nakupovaných věcí předává klient:

- V rámci předchozí návštěvy
- Telefonicky

- Pracovnice ke klientovi pro soupis dojde zvlášť, případně s ním sestaví seznam (pochůzka)
- Jiné řešení

Klient je povinen předat předpokládanou finanční hotovost před započítáním úkonu. Je vhodné vyjasnit si s klientem jednotlivé položky sepsané na seznamu a případně v jaké cenové relaci mají být zakoupeny. Na soupisu je uvedena finanční částka, kterou klient předává. Pečovatelka po provedeném úkonu předloží klientovi účetní doklad (byl-li vydán) a vyúčtuje peníze. *Pracovníci nejsou oprávněni disponovat platební kartou klienta.* Nákup je proveden v prodejně nejbližší bydlišti klienta, nebo v jiné prodejně, rovněž v bydlišti klienta dle jeho přání. Do doby provedení úkonu je započítáno převzetí soupisu a finanční hotovosti, cesta do obchodu, doba nákupu, cesta ke klientovi zpět, předání nákupu a vyúčtování. V případě, že během jedné cesty je nakupováno více klientům, je každému úkon účtován, jako by byl prováděn jednotlivě.

Pochůzkou je myšleno: vyzvednutí receptu u lékaře, léků v lékárně nebo prodejně zdravotních potřeb, platby na poště a v bankách, vyřizování uživatelských záležitostí na úřadech. Jako pochůzka je účtována i cesta do obchodu, jiného než nejbližšího uživatelskou bydlišti na jeho přání a také návštěva uživatele za účelem sepsání nákupu. Do doby provedení úkonu je započítána cesta na místo určení, doba jednání nebo čekání a cesta k uživateli, pokud se k němu vrací. V případě, že během jedné pochůzky jsou vyřizovány záležitosti více klientů, je každému úkon účtován, jako by byl prováděn jednotlivě.

Velký nákup, např. týdenní nákup, nákup ošacení a nezbytného vybavení - Jedná se např. o nákup potravin na týden, ošacení a nezbytného vybavení domácnosti. Způsob a podmínky nakupování, převzetí finančních prostředků, vyrovnání platby apod. je shodné jako u provádění úkonu - běžný nákup a pochůzka. Vzhledem k předpokládanému objemu nakupovaných věcí je k odvozu nákupu využíváno služební vozidlo.

Praní a žehlení ložního a osobního prádla, popřípadě jeho drobné opravy - Praní prádla je prováděno výhradně v prádelně DPS Libošovice. Klient prádlo předává v tašce a to je roztríděno podle druhu na osobní a ložní. Po vyprání je prádlo usušeno na sušících nebo v sušičce a vyžehleno, případně provedena jeho drobná oprava. Praní a žehlení prádla je účtováno dle váhy a platné vyhlášky za 1 kg. prádla. Minimální hmotnost jednoho druhu prádla je 1 kg. Lhůta od převzetí do vydání prádla je obvykle 7 dní.

Zprostředkování kontaktu se společenským prostředím

- **1. Doprovázení dětí do školy, školského zařízení, k lékaři a doprovázení zpět. Úkon není prováděn, neboť děti nespádají do naší cílové skupiny uživatelů.**
- **2. Doprovázení dospělých do školy, školského zařízení, zaměstnání, k lékaři, na orgány veřejné moci a instituce poskytující veřejné služby a doprovázení zpět.**

Doprovod k lékaři, na úřady, na nákupy, do provozoven veřejných služeb a zpět, doprovod klienta na procházku. O úkon je nutno požádat s dostatečným časovým předstihem, minimálně 1 týden. Úkon, jehož předpokládaná délka je delší než 1 hodina, může být z kapacitních důvodů odmítnut, i pokud je objednan s velkým časovým předstihem.

Dohled nad uživatelem - Tento úkon lze nabídnout blízkým osobám uživatelů nebo jejich rodinám, které se spolu s poskytovací organizací na péči o své blízké podílejí. Jedná se o pomoc a podporu nad rámec základních poskytovaných úkonů. Pracovnice přímé péče navštíví klienta podle dohody ve smluveném čase, aby dohlédla na uživatele a poskytla rodině záruku v tom, že si klient skutečně vzal předepsané léky, že nijak nestrádá, že je v bytě všechno v pořádku. Návštěva je předem dohodnutá v určitém časovém limitu a může být poskytnuta i vícekrát během jednoho dne.

Dohled nad požitím léků - Tento úkon spočívá skutečně pouze v dohledu nad požitím léku. Pracovnice zkontroluje, zda klient léky již požil, nebo klienta o požití požádá, tak aby ho při požití viděla. Léky bere do rukou pouze klient, pracovník přímé péče sám léky podávat nesmí, ani je jakýmkoliv způsobem klientovi připravovat! Klient musí mít léky dopředu připravené v tzv. „lékovce“.

Příprava uživatele na lékařské vyšetření - Tento úkon zahrnuje činnosti vykonané před vlastním „doprovodem k lékaři“. Pracovník se na poskytnutí nutné péče vždy s uživatelem domlouvá. Jde například o pomoc se sbalením potřebného prádla, hygienických potřeb a oblečení, kontrolou potřebných dokladů, nutných k návštěvě lékaře či kontrolu, zda si klient s sebou bere potřebné léky.

Doprava uživatele autem organizace - Doprava musí být dohodnuta uživatelem vždy s dostatečným časovým předstihem a to nejméně jeden týden dopředu. Dohaduje se čas a místo nástupu a odjezdu a čas předpokládaného příjezdu. Dopravovaného uživatele posazujeme vždy dozadu, kde ho řádně připoutáme. Přeprava uživatele autem organizace probíhá vždy pouze v mikroregionu Sobotka (nepřepravujeme klienta k lékaři do Jičína apod.). V ceně dopravy je účtována vždy cesta, tam i zpět. Pracovník na uživatele nečeká, domluví se s ním na čase a místě odjezdu.

Aktivizace jednotlivce - Jedná se o pomoc a podporu při četbě knih, hraní různých společenských her, ruční práce, rozhovory na různá témata, která klienta zajímají, a o další aktivity, na kterých se uživatel s pracovníkem v předem dohodnutém čase dohodne.

Zapůjčení termojídlonosičů - CHPS zapůjčuje jídlonosiče svým klientům zdarma.

Zprostředkování duchovních služeb - Klienti mohou o zprostředkování duchovních služeb požádat buď samotné pečovatelky nebo sociálního pracovníka, kterého zkontaktují nebo předají kontakt na duchovního správce v místě bydliště klienta. Duchovní správce a klient si pak schůzku domluví sami.